

Załącznik nr 5
do Regulaminu konkursu nr RPMP.09.01.01-IP.01-12-007/15

Definicje wskaźników obligatoryjnych i adekwatnych dla konkursu
w ramach Poddziałania 9.1.1 RPO WM 2014-2020
AKTYWNA INTEGRACJA
– PROJEKTY KONKURSOWE WYŁĄCZNIE DLA OPS/PCPR

Cel Tematyczny 9.

Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją

Nazwa wskaźnika	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie - obligatoryjny
Jednostka miary	Os.
Działanie 9.1	Aktywna integracja
Poddziałanie 9.1.1	Aktywna integracja – projekty konkursowe wyłącznie dla OPS/PCPR
Rodzaj wskaźnika	Produkt
Priorytet Inwestycyjny	9i
Zakres interwencji – typy projektów	A. Realizowane przez ośrodki pomocy społecznej i powiatowe centra pomocy rodzinie, kompleksowe programy na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia.
Definicja wskaźnika	Definicja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym jest zgodna z <i>Wytycznymi w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020</i> tj.: a) osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o <i>pomocy społecznej</i> lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o <i>pomocy społecznej</i> ; b) osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o <i>zatrudnieniu socjalnym</i> ; c) osoby przebywające w pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą oraz rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o <i>wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej</i> ; d) osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o <i>postępowaniu w sprawach nieletnich</i> (Dz. U. z 2014 r. poz. 382); e) osoby przebywające w młodzieżowych ośrodkach

wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o *systemie oświaty* (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.);

f) osoby z niepełnosprawnością – osoby niepełnosprawne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o *rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.), a także osoby z zaburzeniami psychicznymi, w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o *ochronie zdrowia psychicznego* (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375);

g) rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością, o ile co najmniej jeden z rodziców lub opiekunów nie pracuje ze względu na konieczność sprawowania opieki nad dzieckiem z niepełnosprawnością;

h) osoby zakwalifikowane do III profilu pomocy, zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o *promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (Dz. U. z 2015 r. poz. 149, z późn. zm.);

i) osoby niesamodzielne - osoby, które ze względu na podeszły wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność wymagają opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego;

j) osoby bezdomne lub dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań w rozumieniu *Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego i realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020*;

k) osoby odbywające kary pozbawienia wolności (wsparcie dla tych osób możliwe jest jedynie w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020);

l) osoby korzystające z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020.

Ocena spełnienia poszczególnych kryteriów następuje poprzez potwierdzenie/weryfikację statusu w następujący sposób:

1. osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o *pomocy społecznej* lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem przez pomoc społeczną, tj. spełniające co najmniej jeden z warunków określonych w art. 7 ustawy o *pomocy społecznej* - zaświadczenie z ośrodka pomocy społecznej lub oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą);

2. osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o *zatrudnieniu socjalnym* - zaświadczenie z właściwej instytucji lub oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą);

3. osoby przebywające w pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą, rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o *wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* - zaświadczenie z właściwej instytucji, zaświadczenie

od kuratora, wyrok sądu, oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą);

4. osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. *o postępowaniu w sprawach nieletnich* - zaświadczenie od kuratora; zaświadczenie z zakładu poprawczego lub innej instytucji czy organizacji społecznej zajmującej się pracą z nieletnimi o charakterze wychowawczym, terapeutycznym lub szkoleniowym; kopia postanowienia sądu; inny dokument potwierdzający zastosowanie środków zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości;

5. osoby przebywające w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. *o systemie oświaty* (Dz.U. 1991 Nr 95 poz. 425 z późn. zm.) - zaświadczenie z ośrodka wychowawczego/ młodzieżowego/ socjoterapii;

6. osoby z niepełnosprawnością - odpowiednie orzeczenie lub inny dokument poświadczający stan zdrowia;

7. rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością, o ile co najmniej jeden z rodziców lub opiekunów nie pracuje ze względu na konieczność sprawowania opieki nad dzieckiem z niepełnosprawnością - odpowiednie orzeczenie lub inny dokument poświadczający stan zdrowia oraz oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą);

8. osoby zakwalifikowane do III profilu pomocy zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* - zaświadczenie z urzędu pracy;

9. osoby niesamodzielne ze względu na podeszły wiek, niepełnosprawność lub stan zdrowia - zaświadczenie od lekarza; odpowiednie orzeczenie lub inny dokument poświadczający stan zdrowia, oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą);

10. osoby bezdomne lub dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań - zaświadczenie od właściwej instytucji lub inny dokument potwierdzający ww. sytuację np. kopia wyroku sądowego, pismo ze spółdzielni o zadłużeniu, oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą);

11. osoby korzystające z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 - oświadczenie uczestnika (z pouczeniem o odpowiedzialności za składanie oświadczeń niezgodnych z prawdą).

Zapisy *Wytycznych w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020* dot. definicji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym są nadrzędne w stosunku do informacji przedstawionej

	powyżej.
Źródło danych	Dokument potwierdzający moment rozpoczęcia udziału uczestnika w projekcie (momentem tym, co do zasady, jest przystąpienie do pierwszej formy wsparcia w ramach projektu).

Nazwa wskaźnika	Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (C) - obligatoryjny
Jednostka miary	Os.
Działanie 9.1	Aktywna integracja
Poddziałanie 9.1.1	Aktywna integracja – projekty konkursowe wyłącznie dla OPS/PCPR
Rodzaj wskaźnika	Produkt (C)
Priorytet Inwestycyjny	9i
Zakres interwencji – typy projektów	A. Realizowane przez ośrodki pomocy społecznej i powiatowe centra pomocy rodzinie, kompleksowe programy na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia.
Definicja wskaźnika	Przynależność do grupy osób niepełnosprawnych określana jest w momencie rozpoczęcia udziału w projekcie. Za osoby niepełnosprawne uznaje się osoby niepełnosprawne w świetle przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. <i>o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych</i> (Dz.U. 1997 nr 123 poz. 776), a także osoby z zaburzeniami psychicznymi, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. <i>o ochronie zdrowia psychicznego</i> (Dz. U. 1994 nr 111, poz. 535), tj. osoby z odpowiednim orzeczeniem lub innym dokumentem poświadczającym stan zdrowia. Definicja opracowana na podstawie: Eurostat, baza danych Polityki Rynku Pracy (LMP), <i>ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych</i> , <i>ustawa o ochronie zdrowia psychicznego</i> .
Źródło danych	Dokument potwierdzający moment rozpoczęcia udziału uczestnika w projekcie (momentem tym, co do zasady, jest przystąpienie do pierwszej formy wsparcia w ramach projektu).

Nazwa wskaźnika	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu – obligatoryjny
Jednostka miary	Os.
Działanie 9.1	Aktywna integracja
Poddziałanie 9.1.1	Aktywna integracja – projekty konkursowe wyłącznie dla OPS/PCPR
Rodzaj wskaźnika	Rezultat bezpośredni
Priorytet Inwestycyjny	9i
Zakres interwencji – typy projektów	A. Realizowane przez ośrodki pomocy społecznej i powiatowe centra pomocy rodzinie, kompleksowe programy na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia.
Definicja wskaźnika	Definicja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym jak we wskaźniku: <i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie.</i> Osoby, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu to osoby, które otrzymały wsparcie Europejskiego Funduszu Społecznego i uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu projektu. <i>Kwalifikacje należy rozumieć jako formalny wynik oceny i walidacji, który uzyskuje się w sytuacji, kiedy właściwy organ uznaje, że dana osoba osiągnęła efekty uczenia się spełniające określone standardy.</i> Wskaźnik mierzony do czterech tygodni od zakończenia przez uczestnika udziału w projekcie. Źródło: Komisja Europejska, Europejskie Ramy Kwalifikacji http://ec.europa.eu/eqf/terms_en.htm . Sformułowania zapisane kursywą są identyczne z definicją Europejskich Ram Kwalifikacji. Wskaźnik ten może być rozbitý między poziomami ISCED i EQF, przy czym rejestruje się najwyższy osiągnięty wynik. Wykazywać należy wyłącznie kwalifikacje osiągnięte w wyniku operacji Europejskiego Funduszu Społecznego. Powinny one być zgłaszane tylko raz dla uczestnika/projektu.
Źródło danych	Informacje przekazane Beneficjentowi od uczestników do czterech tygodni od zakończenia przez nich udziału w projekcie.

Przez uzyskanie kwalifikacji należy rozumieć formalny wynik oceny i walidacji, uzyskany w momencie potwierdzenia przez właściwy organ, że dana osoba osiągnęła efekty uczenia się spełniające określone standardy. Tym samym uczestnika można uwzględnić w ww. wskaźniku, jeżeli zda formalny egzamin potwierdzający zdobyte kwalifikacje. Uczestnicy, którzy po ukończeniu kursu otrzymają jedynie zaświadczenie o ukończeniu szkolenia nie będą mogli być ujmowane w powyższym wskaźniku. Ponadto, egzamin musi zostać przeprowadzony przez uprawnioną do tego instytucję. Tym samym zdanie egzaminu wewnętrznego, przeprowadzonego przez organizatora i otrzymanie zaświadczenia o ukończeniu kursu, nie jest tożsame z uzyskaniem kwalifikacji.

Nazwa wskaźnika	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu - obligatoryjny
Jednostka miary	Os.
Działanie 9.1	Aktywna integracja
Poddziałanie 9.1.1	Aktywna integracja – projekty konkursowe wyłącznie dla OPS/PCPR
Rodzaj wskaźnika	Rezultat bezpośredni
Priorytet Inwestycyjny	9i
Zakres interwencji – typy projektów	A. Realizowane przez ośrodki pomocy społecznej i powiatowe centra pomocy rodzinie, kompleksowe programy na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia.
Definicja wskaźnika	Definicja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym jak we wskaźniku: <i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie.</i> Wskaźnik ten należy rozumieć jako zmianę statusu zatrudnienia po opuszczeniu programu w stosunku do sytuacji w momencie przystąpienia do interwencji EFS (uczestnik bierny zawodowo i nieposzukujący pracy w chwili wejścia do programu EFS). Osoby poszukujące pracy to osoby bierne zawodowo i nie poszukujące pracy w momencie rozpoczęcia udziału w projekcie, które otrzymały wsparcie z EFS i które poszukują pracy ¹ po opuszczeniu projektu. Osoby bierne zawodowo ² to osoby, które w danej chwili nie tworzą zasobów siły roboczej (tzn. nie pracują ³ i nie są bezrobotne ⁴).

¹ Osoby zarejestrowane jako poszukujące pracy są rozumiane jako osoby pozostające bez pracy, gotowe do podjęcia pracy i aktywnie poszukujące zatrudnienia – (tak jak we wskaźniku dot. osób bezrobotnych).

Osoby nowo zarejestrowane w publicznych służbach zatrudnienia jako poszukujące pracy należy wliczać do wskaźnika, nawet jeśli nie mogą one od razu podjąć zatrudnienia.

² *Studenci studiów stacjonarnych uznawani są za osoby bierne zawodowo.*

Osoby będące na urlopie wychowawczym (rozumianym jako nieobecność w pracy, spowodowana opieką nad dzieckiem w okresie, który nie mieści się w ramach urlopu macierzyńskiego lub urlopu rodzicielskiego), uznawane są za bierne zawodowo, chyba że są zarejestrowane już jako bezrobotne (wówczas status bezrobotnego ma pierwszeństwo).

Osoby prowadzące działalność na własny rachunek (w tym bezpłatnie pomagający osobie prowadzącej działalność członek rodziny) nie są uznawane za bierne zawodowo.

³ **Pracujący** to osoby w wieku 15 lat i więcej, które wykonują pracę, za którą otrzymują wynagrodzenie, z której czerpią zyski lub korzyści rodzinne lub osoby posiadające zatrudnienie lub własną działalność, które jednak chwilowo nie pracowały ze względu na np. chorobę, urlop, spór pracowniczy czy kształcenie się lub szkolenie.

Osoby prowadzące działalność na własny rachunek – prowadzące działalność gospodarczą, gospodarstwo rolne lub praktykę zawodową - są również uznawane za pracujących, o ile spełniony jest jeden z poniższych warunków:

- 1) *Osoba pracuje w swojej działalności, praktyce zawodowej lub gospodarstwie rolnym w celu uzyskania dochodu, nawet jeżeli przedsiębiorstwo nie osiąga zysków.*
- 2) *Osoba poświęca czas na prowadzenie działalności gospodarczej, praktyki zawodowej czy gospodarstwa rolnego, nawet jeżeli nie zrealizowano żadnej sprzedaży lub usług i nic nie wyprodukowano (na przykład: rolnik wykonujący prace w celu utrzymania swojego gospodarstwa; architekt spędzający czas w oczekiwaniu na klientów w swoim biurze; rybak naprawiający łódkę czy siatki rybackie, aby móc dalej pracować; osoby uczestniczące w konwencjach lub seminariach).*
- 3) *Osoba jest w trakcie zakładania działalności gospodarczej, gospodarstwa rolnego lub praktyki zawodowej; zalicza się do tego zakup lub instalację sprzętu, zamawianie towarów w ramach przygotowań do uruchomienia działalności. Bezpłatnie pomagający członek rodziny uznawany jest za osobę pracującą, jeżeli wykonywaną przez siebie pracą wnosi bezpośredni wkład w działalność gospodarczą, gospodarstwo rolne lub praktykę zawodową będącą w posiadaniu lub prowadzoną przez spokrewnionego członka tego samego gospodarstwa domowego.*

Sformułowania zapisane kursywą są identyczne z definicją badania aktywności ekonomicznej ludności (LFS).

Bezpłatnie pomagający osobie prowadzącej działalność członek rodziny uznawany jest za „osobę prowadzącą działalność na własny rachunek”.

Żołnierze poborowi, którzy wykonywali określoną pracę, za którą otrzymywali wynagrodzenie lub innego rodzaju zysk w czasie tygodnia odniesienia nie są uznawani za „osoby pracujące”.

Osoby przebywające na urlopie macierzyńskim/ rodzicielskim (rozumianym jako świadczenie pracownicze, który zapewnia płatny lub bezpłatny czas wolny od pracy do momentu porodu i obejmuje późniejszą krótkoterminową opiekę nad dzieckiem) są uznawane za „osoby pracujące”.

Osoby przebywające na urlopie wychowawczym (rozumianym jako nieobecność w pracy, spowodowaną opieką nad dzieckiem w okresie, który nie mieści się w ramach urlopu macierzyńskiego lub rodzicielskiego) są uznawane za „osoby bierne zawodowo”, chyba że są zarejestrowane już jako „osoby bezrobotne” (wówczas status bezrobotnego ma pierwszeństwo).

„Zatrudnienie subsydiowane” jest uznawane za „zatrudnienie”. Należy je rozumieć jako zachętę do zatrudnienia zgodnie z definicjami Polityki Rynku Pracy (LMP): *Zachęty do zatrudnienia obejmują środki, które ułatwiają rekrutację osób bezrobotnych i innych grup docelowych lub pomagają zapewnić ciągłość zatrudnienia osób narażonych na przymusowe zwolnienie z pracy.*

Zachęty do zatrudnienia odnoszą się do subsydiowania miejsc pracy na otwartym rynku pracy, które mogą istnieć lub zostać stworzone bez dotacji publicznych i które, jak należy mieć nadzieję, utrzymają się po okresie subsydiowania. Miejsca pracy, które mogą być subsydiowane, dotyczą zwykle sektora prywatnego, ale do uzyskania wsparcia kwalifikują się również miejsca pracy z sektora publicznego i instytucji niekomercyjnych, przy czym rozróżnienie nie jest wymagane. Środki publiczne w postaci zachęt w zakresie zatrudnienia mają swój udział w kosztach zatrudnienia, przy czym większość tych kosztów nadal ponosi pracodawca. Nie wyklucza to jednak przypadków, kiedy wszystkie koszty pracy pokrywane są przez określony czas ze środków publicznych.

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32003H0361:EN:HTML>

Definicja opracowana na podstawie: Eurostat, badanie aktywności ekonomicznej ludności (BAEL).

⁴ **Osoby bezrobotne** to osoby pozostające bez pracy, gotowe do podjęcia pracy i aktywnie poszukujące zatrudnienia. Definicja uwzględnia osoby zarejestrowane jako bezrobotne zgodnie z krajowymi definicjami, nawet jeżeli nie spełniają one wszystkich trzech kryteriów.

Sformułowania zapisane kursywą są identyczne z definicją Eurostat dla Polityki Rynku Pracy. Definicja uwzględnia zarówno osoby bezrobotne w rozumieniu badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), jak i osoby zarejestrowane jako bezrobotne.

	Wskaźnik <u>nie obejmuje osób, które pracowały³ w chwili przystąpienia do projektu.</u> Wskaźnik mierzony do czterech tygodni od zakończenia przez uczestnika udziału w projekcie.
Źródło danych	Informacje przekazane Beneficjentowi od uczestników do czterech tygodni od zakończenia przez nich udziału w projekcie.

Studenci studiów stacjonarnych uznawani są za osoby biernie zawodowo, nawet jeśli spełniają kryteria dla bezrobotnych zgodnie z ww. definicją.

Osoby kwalifikujące się do urlopu macierzyńskiego lub rodzicielskiego, które są bezrobotne w rozumieniu niniejszej definicji (nie pobierają świadczeń z tytułu urlopu), należy wykazywać jako osoby bezrobotne.

Nazwa wskaźnika	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących³ po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) - obligatoryjny
Jednostka miary	Os.
Działanie 9.1	Aktywna integracja
Poddziałanie 9.1.1	Aktywna integracja – projekty konkursowe wyłącznie dla OPS/PCPR
Rodzaj wskaźnika	Rezultat bezpośredni
Priorytet Inwestycyjny	9i
Zakres interwencji – typy projektów	A. Realizowane przez ośrodki pomocy społecznej i powiatowe centra pomocy rodzinie, kompleksowe programy na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia.
Definicja wskaźnika	<p>Definicja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym jak we wskaźniku: <i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie.</i></p> <p>Wskaźnik należy rozumieć, jako zmianę statusu na rynku pracy po opuszczeniu programu, w stosunku do sytuacji w momencie przystąpienia do interwencji EFS (uczestnik bezrobotny⁴ lub bierny zawodowo w chwili wejścia do programu EFS).</p> <p>Pomiar dot. zatrudnienia po opuszczeniu programu należy rozumieć następująco:</p> <p>Osoby bezrobotne⁴ lub biernie zawodowo, które po uzyskaniu wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego podjęły zatrudnienie (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) bezpośrednio po opuszczeniu projektu.</p> <p>Osoby biernie zawodowo – definicja przywołana w metryce wskaźnika <i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu.</i></p> <p>Wskaźnik mierzony do czterech tygodni od zakończenia przez uczestnika udziału w projekcie. Tym samym, we wskaźniku należy uwzględniać wszystkie osoby, które w okresie do czterech tygodni po zakończeniu udziału w projekcie podjęły zatrudnienie.</p> <p>Wskaźnik <i>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek)</i> dotyczy wyłącznie tych osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które w momencie rozpoczęcia udziału we wsparciu były bezrobotne lub biernie zawodowo.</p>
Źródło danych	Informacje przekazane Beneficjentowi od uczestników do czterech tygodni od zakończenia przez nich udziału w projekcie.

Wskaźniki horyzontalne

Zestaw wskaźników do monitorowania na etapie realizacji projektu

W sytuacji, gdy Beneficjent realizuje projekt, który będzie wpływać/wpływa na realizację wskaźników wyszczególnionych w niżej zamieszczonych tabelach, zobligowany jest do ich monitorowania na etapie wdrażania projektu. Nie jest obligatoryjne natomiast wskazywanie wartości docelowych dla tych wskaźników na etapie przygotowywania wniosku o dofinansowanie. Oznacza to, że na etapie wniosku o dofinansowanie wartości docelowe tych wskaźników mogą przybrać wartość 0, natomiast na etapie realizacji projektu powinien zostać odnotowany faktyczny przyrost wybranego wskaźnika. Beneficjent spośród niżej wyszczególnionych wskaźników wybiera wyłącznie te, które są adekwatne do przedmiotu realizowanego przez niego projektu i będą zasilane (tj. odnotowywały przyrost) na etapie (wskaźniki produktu) lub bezpośrednio po (wskaźniki rezultatu) realizacji projektu.

Nazwa wskaźnika	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
Jednostka miary	Szt.
Działanie 9.1	Aktywna integracja
Poddziałanie 9.1.1	Aktywna integracja – projekty konkursowe wyłącznie dla OPS/PCPR
Rodzaj wskaźnika	Produkt
Priorytet Inwestycyjny	wskaźnik horyzontalny
Zakres interwencji – typy projektów	A. Realizowane przez ośrodki pomocy społecznej i powiatowe centra pomocy rodzinie, kompleksowe programy na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia.
Definicja wskaźnika	Wskaźnik odnosi się do liczby obiektów budowlanych, które zaopatrzone m.in. w specjalne podjazdy, windy, urządzenia głośnomówiące, bądź inne udogodnienia (tj. usunięcie barier w dostępie, w szczególności barier architektonicznych) ułatwiający dostęp do tych obiektów i poruszanie się po nich osobom niepełnosprawnym ruchowo czy sensorycznie. Jako obiekty budowlane należy rozumieć konstrukcje połączone z gruntem w sposób trwały, wykonane z materiałów budowlanych i elementów składowych, będące wynikiem prac budowlanych (wg. def. PKOB). Przy obliczaniu wskaźnika należy podać liczbę obiektów, a nie sprzętów, urządzeń itp., w które obiekty zaopatrzone. Jeśli instytucja, zakład itp. składa się z kilku obiektów, należy zliczyć wszystkie, które dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych.
Źródło danych	Dokument księgowy potwierdzający poniesienie wydatków na dostosowanie obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, wraz z protokołem odbioru i dowodem księgowym potwierdzającym oddanie środka trwałego do użytkowania lub powiększający wartość środka trwałego (jeśli dotyczy).

Nazwa wskaźnika	Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami
Jednostka miary	Szt.
Działanie 9.1	Aktywna integracja
Poddziałanie 9.1.1	Aktywna integracja – projekty konkursowe wyłącznie dla OPS/PCPR
Rodzaj wskaźnika	Produkt
Priorytet Inwestycyjny	wskaźnik horyzontalny
Zakres interwencji – typy projektów	A. Realizowane przez ośrodki pomocy społecznej i powiatowe centra pomocy rodzinie, kompleksowe programy na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia.
Definicja wskaźnika	<p>Racjonalne usprawnienie oznacza konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nie nakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, rozpatrywane osobno dla każdego konkretnego przypadku, w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami.</p> <p>Wskaźnik mierzony w momencie rozliczenia wydatku związanego z racjonalnymi usprawnieniami.</p> <p>Przykłady racjonalnych usprawnień: tłumacz języka migowego, transport niskopodłogowy, dostosowanie infrastruktury (nie tylko budynku, ale też dostosowanie infrastruktury komputerowej np. programy powiększające, mówiące, drukarki materiałów w alfabecie Braille'a), osoby asystujące, magnetofony służące do odtwarzania plików tekstowych: książek, dokumentów internetowych, poczty elektronicznej itp. dla osób niedowidzących, programy dostosowane dla użytkowników komputerów z wadą wzroku i in.</p> <p>Definicja na podstawie: <i>Wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020.</i></p>
Źródło danych	Dokument księgowy potwierdzający poniesienie wydatków, o których mowa w definicji wskaźnika, wraz z protokołem odbioru/zdawczo-odbiorczym i wpisem do ewidencji środków trwałych (jeśli dotyczy).

Nazwa wskaźnika	Liczba osób objętych szkoleniami/doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych (O/K/M)
Jednostka miary	Os.
Działanie 9.1	Aktywna integracja
Poddziałanie 9.1.1	Aktywna integracja – projekty konkursowe wyłącznie dla OPS/PCPR
Rodzaj wskaźnika	Produkt
Priorytet Inwestycyjny	wskaźnik horyzontalny
Zakres interwencji – typy projektów	A. Realizowane przez ośrodki pomocy społecznej i powiatowe centra pomocy rodzinie, kompleksowe programy na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia.

Definicja wskaźnika	Wskaźnik mierzy liczbę osób objętych szkoleniami/doradztwem w zakresie nabywania/doskonalenia umiejętności warunkujących efektywne korzystanie z mediów elektronicznych tj. m.in. korzystania z komputera, różnych rodzajów oprogramowania, Internetu oraz kompetencji ściśle informatycznych (np. programowanie, zarządzanie bazami danych, administracja sieciami, administracja witrynami internetowymi). Wskaźnik należy monitorować w rozbiciu na Kobiety (K) i Mężczyzn (M) oraz Ogółem (O).
Źródło danych	Dokument potwierdzający moment rozpoczęcia udziału uczestnika w szkoleniu/doradztwie w zakresie kompetencji cyfrowych.

Wskaźniki specyficzne dla projektu

Beneficjent, który realizuje projekt wynikający z programu rewitalizacji, lub projekt o zasięgu horyzontalnym (nie zorientowany terytorialnie), a który został profilowany na obszary objęte programami rewitalizacji, **zobowiązany jest każdorazowo** do wyboru i określenia wartości docelowej następującego wskaźnika specyficznego dla projektu:

Nazwa wskaźnika	Udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji
Jednostka miary	%
Działanie 9.1	Aktywna integracja
Poddziałanie 9.1.1	Aktywna integracja – projekty konkursowe wyłącznie dla OPS/PCPR
Rodzaj wskaźnika	Specyficzny dla projektu
Zakres interwencji – typy projektów	A. Realizowane przez ośrodki pomocy społecznej i powiatowe centra pomocy rodzinie, kompleksowe programy na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia.
Definicja wskaźnika	Wskaźnik obrazuje w jakim stopniu (%) projekt dotyczy części rewitalizacyjnej interwencji. Projekt może w całości wynikać z programu rewitalizacji lub też mieć zasięg horyzontalny (tj. nie być zorientowany terytorialnie) ale być w całości sprofilowany na obszary objęte programami rewitalizacji. W takiej sytuacji udział projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji będzie wynosił 100%. W niektórych przypadkach, może się jednak okazać, że realizowane w ramach RPO WM projekty mają charakter szerszy (zwłaszcza projekty „miękkie” nakierowane na specyficzne grupy odbiorców efektów tych projektów), a więc dotyczą obszarów objętych programami rewitalizacyjnymi tylko w części. Wówczas udział projektu w odniesieniu do obszaru programu rewitalizacji należy oszacować proporcjonalnie do wydatków planowanych do poniesienia lub poniesionych na tym obszarze.
Źródło danych	Wielkość wydatków planowanych do poniesienia lub poniesionych w ramach projektu w odniesieniu do obszaru objętego programem rewitalizacji, w stosunku do całego budżetu projektu.

Do momentu uruchomienia programów rewitalizacji, w sytuacji gdy gmina planuje realizację takiego programu, Beneficjent na etapie konstruowania wniosku o dofinansowanie, może określić wartość docelową na poziomie zero, natomiast na etapie realizacji projektu powinien wykazać faktyczne wykonanie wskaźnika (już po uchwaleniu właściwego programu).

Beneficjent, który realizuje projekt wybrany do dofinansowania w ramach konkursu, w związku z koniecznością spełnienia obligatoryjnego kryterium wyboru projektów, **zobowiązany jest każdorazowo** do uwzględnienia i określenia wartości docelowej następującego wskaźnika specyficznego dla projektu:

Nazwa wskaźnika	Efektywność społeczno-zatrudnieniowa
Jednostka miary	%
Działanie 9.1	Aktywna integracja
Poddziałanie 9.1.1	Aktywna integracja – projekty konkursowe wyłącznie dla OPS/PCPR
Rodzaj wskaźnika	Specyficzny dla projektu
Zakres interwencji – typy projektów	A. Realizowane przez ośrodki pomocy społecznej i powiatowe centra pomocy rodzinie, kompleksowe programy na rzecz aktywizacji społecznej i zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenia.
Definicja wskaźnika	<p>W ramach kryterium ocenie podlega, czy projekt zakłada:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w odniesieniu do osób lub środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – osiągnięcie wskaźnika efektywności społeczno-zatrudnieniowej na poziomie co najmniej 56%, w tym wskaźnika efektywności zatrudnieniowej na poziomie co najmniej 22%; • w odniesieniu do osób o znacznym stopniu niepełnosprawności, osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi - osiągnięcie wskaźnika efektywności społeczno-zatrudnieniowej na poziomie co najmniej 46%, w tym wskaźnika efektywności zatrudnieniowej na poziomie co najmniej 12%. <p>Wskaźnik efektywności społeczno-zatrudnieniowej mierzony jest zgodnie z <i>Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020</i> oraz regulaminem konkursu. Beneficjent musi zobligować uczestników projektu do dostarczania dokumentów potwierdzających osiągnięcie efektywności społeczno-zatrudnieniowej. Dokumenty powinny być dostarczone po wystąpieniu danej przesłanki świadczącej o osiągnięciu efektu społeczno-zatrudnieniowego, tak aby Beneficjent był w stanie ująć informacje o wykonaniu wskaźnika we wniosku o płatność. Szczegółowe informacje dotyczące pomiaru efektywności społeczno-zatrudnieniowej są zawarte w Załączniku nr 3 do <i>Regulaminu konkursu</i>.</p>
Źródło danych	Informacje przekazane Beneficjentowi od uczestników do trzech miesięcy od zakończenia przez nich udziału w projekcie.

Definicje zostały określonych jako obligatoryjne i horyzontalnych opracowane na podstawie *Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych* stanowiącej załącznik do *Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020* z dnia 22 kwietnia 2015 r. oraz w odniesieniu do wskaźników EFRR, *Katalogu definicji dla Celów Tematycznych finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności oraz dla pomocy technicznej* (wersja dokumentu z dnia 7 marca 2014 r.). Wszelkie zmiany ww. dokumentów będą skutkowały koniecznością stosowania przez Beneficjentów aktualnych definicji (ujętych w obowiązujących wersjach dokumentów) oraz aktów prawnych powiązanych z definicjami ww. wskaźników.